

Romány, ktoré predpovedajú postapokalyptické obnovenie kresťanstva

Matej Gavlák

15. apríla 2021 ✚ **Kultúra**

Žijeme v dobe, kedy sa zdá, že to bude mať kresťanstvo za 10 – 15 rokov definitívne spočítané. Ale ako nás história učí, nič nie je také jednoznačné, ako sa v určitý okamih zdá byť. Koľko ľudí si v roku 1900 vedelo predstaviť, čo všetko sa v 20. storočí udeje? Dve svetové vojny, nástup komunizmu, studená vojna, pristátie človeka na Mesiaci, revolúcia informačných technológií...

<https://upload.wikimedia.org/wikipedia/commons/thumb/4/40/052-Sagrada-Familia.jpg/800px-052-Sagrada-Familia.jpg>

Avšak niektorí spisovatelia 19. a začiatku 20. storočia sa celkom pekne trafili do viacerých aspektov budúcich udalostí. Najmä Francúz Jules Verne a Angličan H. G. Wells. Zatiaľ čo Verne predpovedal let na Mesiac, ponorky, plávajúce mestá plné zábavy (výletné lode), ale aj obrovský morálny úpadok ľudstva (román *Paríž v 20. storočí*); Wells predpovedal „vojnu vo vzduchu“ – okrídlené lietajúce stroje, mohutné vzducholode využívané na bombardovanie civilistov, ďalej „plaziace sa železné monštrá“ (tanky), koncept totálnej vojny a dokonca bombu schopnú zničiť celé mesto (nazval ju... „atómová bomba“).

V podobnej situácii sa môžeme nachádzať aj dnes – zatiaľ čo väčšina populácie si myslí, že s náboženstvom je „amen“, existujú spisovatelia – vizionári, ktorí vo svojich románoch hovoria presný opak: že budúcnosť v skutočnosti prinesie veľký návrat kresťanstva.

Kláštory, ktoré prežijú všetko

V roku 1944 sa ustupujúce nemecké vojská opevnili v kláštore Montecassino nachádzajúcom sa na úpätí obrovského pohoria a dokonale tak zablokovali spojenecký postup z juhu Talianska na sever k Rímu. Po niekoľkých neúspešných pokusoch kláštor obsadiť sa americké velenie rozhodlo ho zbombardovať. V jednom z bombardérov, ktoré naň zhodili svoj náklad, bol aj mladý radista menom Walter Miller. Bol katolíckeho vierovyznania a cítil obrovskú hanbu za to, čo musel robiť. Kláštor Montecassino sa však v povojnovom Taliansku postupne obnovil a prekvapený Walter zistil, že to už bolo po niekoľkokrát

v dejinách, čo bol tento kláštor – založený ešte v 5. storočí sv. Benediktom – kompletne zničený a potom postavený úplne nanovo. To mu skrslo myšlienku, ktorú dokonale využil vo svojom románe „*Chválospev na Leibowitza*“.

Román sa odohráva v postapokalyptickej Amerike zničenej v nukleárnej vojne (v románe eufemicky nazývanej „Záplava ohňom“). Už neexistuje centrálna vláda vo Washingtone, ale postupne na americkom kontinente vzniklo niekoľko menších štátov – kráľovstiev. Tie sú spravované lokálnymi kráľmi a šľachtou tvorenou lojálnymi úradníkmi a bojovníkmi zodpovednými za obranu a bezpečnosť toho-ktorého kráľovstva. Kráľovstvá spolu vytvárajú rôzne aliancie, no rovnako tak medzi sebou zvyknú viesť vojny. Existuje však sila, ktorá všetky štáty Ameriky – a dokonca celého postapokalyptického sveta – predsa len bratsky spája: je ňou Rímskokatolícka cirkev.

„*Chválospev na Leibowitza*“ je príbeh o nájdení pozostatkov sv. Leibowitza, zakladateľa fiktívneho Rádu sv. Leibowitza a odohráva sa 600 rokov po jeho mučeníckej smrti. Isaac Edward Leibowitz robil pred vojnou armádneho technika a „Záplavu ohňom“ prežil sám v atómovom kryte.

V chaotickom povojnovom svete plnom anarchie a bezprávia našiel bezpečný úkryt v katolíckom kláštore v utahskej púšti. Stal sa mníchom a na papier začal zaznamenávať „staré vedomosti“. Neskôr mu z „Nového Ríma“ („New Rome“) prišlo od pápeža povolenie na založenie vlastného rádu.

Celá kniha je v skutočnosti rozdelená na tri odlišné poviedky pôvodne vydávané po častiach v literárnych časopisoch. Zatiaľ čo prvá časť je vysoko hodnotená, ďalšie dve sa už odohrávajú v príliš vzdialených budúcnostiach a sú považované len za akési doplnky.

Anglicko v budúcnosti

Akurát minulý rok vydalo slovenské vydavateľstvo Tatran najnovší román uznávaného britského spisovateľa Roberta Harrisa. Román nesie názov *Druhý spánok* a na prvý pohľad sa odohráva akoby v stredovekom Anglicku. Postupne však zisťujeme, že sa nenachádzame v minulosti, ale v budúcnosti – svet totiž kedysi postihla bližšie nešpecifikovaná katastrofa datovaná do roku... 2022.

Aké je teda Anglicko budúcnosti? Bohabojné. Iste, ľudia žijú jednoduchým životom, no sú úprimne veriaci a starý svet im rozhodne nechýba. Sú síce očarení jeho technologickým pokrokom, no rovnako tak si uvedomujú, že technológie urobili starý svet krehkým („*peniaze boli elektronické – nehmotné – a keď prišiel pád, všetci prišli o všetko*“), a v konečnom dôsledku zrejme rozhodujúcim podielom prispeli k jeho pádu. Román kladie zaujímavé otázky do našej doby. Hovorí o takzvanom „scientizme“ (science=veda) – náboženstve „starých národov“, ktorým vytlačili kresťanského Boha, no ktoré ich napokon zahubilo.

Kresťanská spoločnosť budúcnosti (aj keď anglikánska) sa preto pred „scientizmom“ bráni: „*Cirkev obnovila používanie latinčiny, ako ďalší obranný val proti scientizmu.*“ Celkovo kniha jasne hovorí, že vo svete nadišiel čas pre tradicionalizmus a tradičné hodnoty. Nápad „starých národov“ ako „ženy-farárky“ sú vnímané ako výplody dekadentnej a skazenej generácie, ktorá musela nutne upadnúť.

Príbeh románu rozpráva o mladom kňazovi menom Christopher Fairfax, ktorý sa dostáva na stopu veľkého objavu po „starých národoch“. Hoci je premisa knihy lákavá, román je tak trochu nedotiahnutý a možno dodať, že pán Harris už má za sebou aj vydarenejšie diela.

A opäť kráľovská Amerika

Charles Coulombe je vo svete známy ako autor oficiálneho životopisu sv. Jána Pavla II. a presvedčený monarchista (čo je na Američana tak trochu netypické). A tieto svoje dve črty skĺbil vo svojom polo-románovom, polo-filozofickom počine s názvom *Star-Spangled Crown* (Hviezdami posypaná koruna). V tomto prípade však zostala Amerika ako štát celistvá, len prezidenta nahradil kráľ – ale tomuto kroku takisto predchádzalo akési obdobie nepokojov a vojen, dokonca zavraždenie prezidentky, kedy celej krajine hrozil totálny kolaps.

Amerika sa do problémov dostala kvôli šialeným zákonom dekadentných liberálov a tak prvé, čo jej nový vládca Jozef II. Lichtenburský bude musieť urobiť, bude otočiť kurz krajiny o 180 stupňov. Začne preto veľký program rekristianizácie celého národa zahŕňajúci napríklad aj zakladanie katolíckych umeleckých škôl, či veľkých verejných knižníc s kresťanskou a platónskou literatúrou.

Coulombe si uvedomuje, že kráľovstvá sú ukotvené v kresťanskom a zvlášť katolíckom svetonázore a preto prízvukuje, že skutočným kráľom Spojených Štátov Ameriky je tu Kristus.

Autor si ako tradicionalistický katolík uvedomuje – a v knihe to aj rozoberá –, že na to, aby katolícka Cirkev prevzala na seba úlohu záchrankyne upadnutého amerického národa, bude sa musieť najprv sama zreformovať. Bude sa musieť navrátiť ku svojim koreňom – ak chce viesť národy, aby sa navrátili k tým svojim – znova zaviesť latinský rítus a pretlačiť reformu, ktorá ju urobí vitálnejšou a akcieschopnejšou. Coulombe túto reformu nazýva „Benediktínskou reformou“.

Na záver tak možno povedať, že budúcnosť môže byť pre kresťanov ešte zaujímavá. Všetky predpovede však hovoria to, čo už viac-menej poznáme z histórie: *„Civilizácie, ktoré si bezbožní zničili, vždy následne obnovovali Kristovi nasledovníci.“*

Zdroj titulného obrázka

URL adresa článku: <https://christianitas.sk/romany-ktore-predpovedaju-postapokalypticke-obnovenie-krestanstva/>